

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Західноукраїнського національного університету

Десятнюк О.М.

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО СИСТЕМУ ЗАПОБІГАННЯ ПЛАГІАТУ В АКАДЕМІЧНИХ
ТЕКСТАХ ПРАЦІВНИКІВ ТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

СХВАЛЕНО

Рішення Вченої ради ЗУНУ

від 27.08.2025р протокол № 1

Тернопіль 2025

1. Загальні положення

1.1. Положення про систему запобігання плагіату в академічних текстах працівників та здобувачів вищої освіти ЗУНУ (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Закону України «Про наукову і науково-технічну експертизу», Закону України «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України, інших нормативно-правових актів та Статуту Університету.

1.2. Метою Положення є:

1.2.1. врегулювання процедури запобігання та виявлення плагіату в академічних роботах працівників та здобувачів вищої освіти ЗУНУ (далі – Університет);

1.2.2. сприяння дотриманню вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, активізації самостійності й індивідуальності під час створення авторського твору та усвідомлення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

1.3. Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої і наукової діяльності Університету.

2. Терміни та визначення

2.1. У даному Положенні використовуються терміни у таких значеннях:

2.1.1. автор – фізична особа, творчою працею якої створено твір;

2.1.2. академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

2.1.3. академічний текст – авторський твір наукового, науково-технічного та навчального характеру у формі дисертації, атестаційної роботи, наукового видання, наукової статті, звіту у сфері наукової і науково-технічної діяльності, депонованої наукової роботи, підручника, навчального посібника, інших науково- та навчально-методичних праць;

2.1.4. система виявлення збігів/ідентичності/схожості Strikeplagiarism (далі – Система) – це програмне забезпечення для порівняльного аналізу текстових документів на предмет наявності збігів/ідентичності/схожості порівняно із текстами відкритих інтернет-джерел, програми обміну базами даних Strikeplagiarism, та академічними текстами завантаженими для перевірки на ознаки плагіату ЗУНУ;

2.1.5. звіт подібності – документ, що містить інформацію про текстові запозичення, знайдені в аналізованому документі/творі/роботі, та джерела таких запозичень, який генерується автоматично системою виявлення збігів/ідентичності/схожості на основі порівняння авторського тексту із текстами відкритих інтернет-джерел, програми обміну базами даних Strikeplagiarism та академічними текстами завантаженими для перевірки на ознаки плагіату ЗУНУ;

2.1.6. твір – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційних вебсайтах Університету (монографія, посібник, навчальне видання, стаття, препринт, автореферат, рукопис дисертації, атестаційна робота, тощо);

2.1.7. цитата – порівняно короткий уривок з опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні;

2.1.8. схожість твору (роботи, матеріалу) – співвідношення (у відсотках) матеріалу, що має ідентичні текстові збіги з іншими публікаціями, до загального обсягу роботи;

2.1.9. плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору.

2.2. Різновиди плагіату:

2.2.1. видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї змістовних змін

2.2.2. дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) без належного оформлення цитування;

2.2.3. внесення незначних правок у скопійований матеріал (перефразування речень, зміна порядку слів у них тощо) та без належного оформлення цитування;

2.2.4. компіляція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту;

2.2.5. представлення скомпонованих власних і запозичених аргументів без належного цитування;

2.2.6. парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту. Сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет);

2.2.7. самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

2.2.8. академічний обман – використання навмисних текстових спотворень, заміна символів в тексті (кириличні символи на латинські чи інші, тощо), використання прихованих символів, використання тексту у вигляді рисунка, та інші дії здійснені з метою укриття запозичення.

3. Заходи щодо попередження академічному плагіату

3.1. Заходи щодо попередження в Університеті всіх видів академічного плагіату охоплюють:

3.1.1. ознайомлення науково-педагогічних працівників Університету, докторантів, аспірантів та студентів з нормативною базою стосовно виявлення академічного плагіату та запобігання йому;

3.1.2. видання та поширення методичних матеріалів з чітким

формулюванням вимог щодо написання письмових робіт, наукової етики, коректного використання інтелектуальних здобутків та оформлення посилань на використані в наукових працях матеріали;

3.1.3. інформування науково-педагогічних працівників Університету, докторантів, аспірантів та студентів щодо рекомендованих показників оригінальності текстів наукових робіт та їх відповідальності в разі виявлення фактів академічного плагіату;

3.1.4. публічний захист дипломних та дисертаційних робіт, оприлюднення захищених робіт в електронному репозитарії ЗУНУ;

3.1.5. введення до освітніх програм і навчальних планів підготовки бакалаврів і магістрів навчальних дисциплін, які забезпечують формування у студентів загальних компетентностей щодо дотримання норм наукової етики, коректного використання матеріалів з оприлюднених (опублікованих) джерел інформації та об'єктів інтелектуальної власності;

3.1.6. організацію Університетом заходів для популяризації основ інформаційної культури та правил наукової етики;

3.1.7. розміщення на вебсайтах періодичних видань Університету інформації щодо етичних норм наукових публікацій та рецензування статей;

3.1.8. декани факультетів, директори інститутів, завідувачі кафедр та керівники наукових підрозділів зобов'язані довести зміст Положення до відома працівників та здобувачів вищої освіти, контролювати та попереджувати факти академічного плагіату.

4. Академічні тексти, які підлягають обов'язковій перевірці на плагіат

4.1. Перевірці на академічний плагіат підлягають:

4.1.1. дисертаційні роботи на здобуття ступеня «кандидата наук», «доктора філософії» або «доктора наук» на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду спеціалізованою вченою радою;

4.1.2. рукописи статей, які надходять до редакцій наукових журналів на етапі подання роботи автором до розгляду для публікації;

4.1.3. монографії, підручники, навчальні посібники що рекомендуються до видання вченою радою Університету, на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду на засіданні кафедри;

4.1.4. кваліфікаційні роботи на здобуття ступеня «бакалавра» або «магістра» на етапі допуску до захисту;

4.1.5. курсові та інші студентські роботи за рішенням вченої ради Університету на етапі що передує захисту чи публікації роботи;

4.1.6. матеріали конференцій за рішенням вченої Ради Університету;

4.2. Академічні тексти, що подаються для перевірки на виявлення збігів/ідентичності/схожості текстів, повинні бути представлені у форматі *.pdf з можливістю пошуку по тексту та/або *.doc, *.docx.

5. База академічних текстів для перевірки на ознаки плагіату ЗУНУ

5.1. База академічних текстів Університету для перевірки на ознаки плагіату формується на основі академічних текстів поданих для перевірки робіт на ознаки плагіату.

5.2. Склад та структура База академічних текстів Університету для перевірки на ознаки плагіату у системі Strikeplagiarism визначається уповноваженим адміністратором Системи, наповнюється уповноваженим адміністратором Системи та призначеними відповідальними особами.

6. Відповідальні особи та загальна схема перевірки академічних текстів на ознаки плагіату

6.1. Перевірку на ознаки плагіату академічних текстів, зазначених у розділі 4 здійснюють відповідальні особи призначені адміністратором Системи:

6.1.2. У випадку відсутності призначених відповідальних осіб академічні тексти можуть бути перевірені на ознаки плагіату уповноваженим адміністратором Системи.

6.2. Загальна схема перевірки академічних текстів на плагіат з використанням відповідної Системи складається з наступних етапів:

6.2.1. остаточний варіант академічного тексту передається відповідальній особі для перевірки на плагіат;

6.2.2. відповідальна особа завантажує електронний варіант академічного тексту у Систему;

6.2.3. система перевіряє академічний текст за текстами відкритих інтернет-джерел, програми обміну базами даних Strikeplagiarism та академічними текстами завантаженими для перевірки на ознаки плагіату ЗУНУ та генерує звіт подібності;

6.2.4. звіт подібності передається/надсилається для аналізу та прийняття експертного рішення чи складання акту перевірки.

7. Порядок здійснення заходів з перевірки на ознаки плагіату академічних текстів ЗУНУ

7.1. Порядок перевірки:

7.1.1. перевірка роботи на ознаки плагіату здійснюється уповноваженою особою;

7.1.2. перевірка проводиться за допомогою програми Strikeplagiarism з визначенням відсотка подібності роботи;

7.1.4. перевірка роботи на ознаки плагіату здійснюється щодо бази даних компанії Strikeplagiarism, програми обміну базами даних Strikeplagiarism, та академічними текстами, раніше завантаженими для перевірки на ознаки плагіату в корпоративну систему ЗУНУ;

7.1.5. за наслідками перевірки формується звіт з результатами перевірки на ознаки плагіату;

7.1.6. звіт за результатами перевірки надсилається / надається особі яка надіслала / надала текст для перевірки на ознаки плагіату.

7.2. Кваліфікаційні та курсові роботи студентів надсилаються кафедрами на яких планується захист роботи згідно Акта приймання-передавання робіт.

7.2.1. на основі звітів перевірки студентських робіт на ознаки плагіату формується акт, котрий підписується уповноваженою особою котра здійснювала перевірку та завідувачем відповідної кафедри;

7.2.2. наявність акту з результатами перевірки роботи на наявність ознак плагіату є необхідною умовою допуску роботи до захисту;

7.3.1. У випадку виявлення ознак академічного обману звіти можуть бути надіслані проректору з наукової роботи, проректору з науково-педагогічної роботи, голові комісії з доброчесності та наукової етики ЗУНУ, голові комісії зі сприяння академічній доброчесності ЗУНУ;

7.3.2. звіти перевірки робіт можуть бути надані/надіслані на особисту електронну пошту завідувача кафедри на якій буде захищатися робота або керівнику роботи.

8. Мінімальна необхідна частина унікальності академічних текстів.

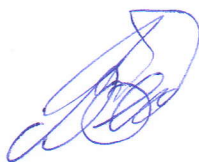
8.1. Мінімальна необхідна частина унікальності академічних текстів встановлюється окремо для кожного виду робіт зазначених в п.4 та затверджується вченою радою Університету.

9. Відповідальність за академічний плагіат

8.1. У разі виявлення плагіату у роботах працівників університету та здобувачів вищої освіти вони несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства та локальних актів університету.

Директор бібліотеки

ім. Л.Каніщенка

Казимир ВОЗЬНИЙ

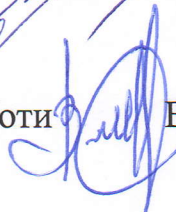
Погоджено:

Проректор з наукової роботи

Микола ДИВАК

Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

Начальник юридичного відділу

Людмила ТРУФАНОВА